

Prilagoditev stvarnih pravic - Slovenija

KAZALO

- 1 Katere so stvarne pravice, ki lahko po pravu te države članice izhajajo iz dedovanja?
- 2 Ali so te stvarne pravice vpisane v register pravic na nepremičninah ali premičninah in če je odgovor pritrdilen, ali je takšen vpis obvezen? V katere registre so vpisane in katere so zahteve in postopek za vpis?
- 3 Kateri so učinki vpisa stvarnih pravic?
- 4 Ali obstajajo posebna pravila in postopki za prilagoditev stvarne pravice, do katere je oseba upravičena po pravu, ki se uporablja za dedovanje, pravo države članice, v kateri oseba to pravico uveljavlja, pa takšne stvarne pravice ne pozna?

1 Katere so stvarne pravice, ki lahko po pravu te države članice izhajajo iz dedovanja?

Stvarne pravice, ki lahko izhajajo iz dedovanja, so lastninska pravica na premičninah in nepremičninah ter delovnih sredstvih obrtnika in samostojnega podjetnika posameznika ter druge stvarne pravice (zastavna pravica, zemljiške služnosti, pravice in obveznosti iz pravnoposlovnih in izvenposlovnih razmerij, avtorska pravica (tako premoženjska kot nepremoženjska komponenta), pravica prijavitelja patenta oziroma imetnika patenta, pravica odškodnine avtorja tehnične izboljšave, pravica do vzorca in modela.

Predmet dedovanja pa ne morejo biti premoženjske pravice, ki so vezane na določeno osebo kot na primer osebne služnosti, pravica do dosmrtna rente in pravica do preživljanja.

2 Ali so te stvarne pravice vpisane v register pravic na nepremičninah ali premičninah in če je odgovor pritrdilen, ali je takšen vpis obvezen? V katere registre so vpisane in katere so zahteve in postopek za vpis?

Sodišče zaključí oziroma konča zapuščinsko obravnavo s sklepom v dedovanju, ki je meritorna, ugotovitvena in deklaratorna odločba. To pomeni, da se s sklepom razglasijo za dediče, volilnojemnike oziroma za druge upravičence osebe, ki so pridobile dedno pravico, pravico do volila ali druge pravice do zapuščine v trenutku zapustnikove smrti. To nadalje pomeni, da sklep o dedovanju ne nalaga določene izpolnitve oziroma dajatve, ampak, da morajo osebe, katerih pravice so bile ugotovljene v pravnomočnem sklepu o dedovanju/volilu same poskrbeti za uveljavitev teh pravic.

Glede izročitve stvari, ki jih hrani sodišče pa veljajo drugačna pravila od prej navedenega. Sodišče namreč odredi njihovo izročitev takoj po pravnomočnosti sklepa o dedovanju in odredi vpis v zemljiški knjigi. Vendar morajo upravičenci pred tem predložiti dokazila, da so izpolnili ali zavarovali obveznosti, ki jim jih je oporočitelj naložil v korist oseb, ki ne morejo skrbeti same za svoje zadeve in koristi ali v splošno koristen namen (216. člen Zakona o dedovanju).

Vpis v zemljiško knjigo:

Prav tako velja posebno pravilo glede vpisa stvarnih pravic na nepremičnini. Te se vpišejo v zemljiški knjigi. Sodišče takoj po tem, ko postane sklep o dedovanju pravnomočen, po uradni dolžnosti odredi, da se v zemljiški knjigi opravijo potrebni vpisi glede nepremičnin (na primer vpis lastninske pravice dediča kot tudi vpis pravic, ki predstavljajo obremenitev ali omejitev lastninske pravice na nepremičnini (npr. pravica užitka volilnojemnika ali brisanje hipoteke, določene kot volilo).

Vpis v poslovni register:

V poslovni register se vpisujejo deleži v gospodarskih družbah in premoženje samostojnega podjetnika posameznika. Vpisi sprememb družbenikov v sodni register so le deklaratorne narave – status družbenika se ne pridobi šele z vpisom v sodni register. V primeru dedovanja poslovnega deleža se zahteva predložitev prečiščenega besedila spremenjene določbe družbene pogodbe, ki vključuje ustrezno spremenjene določbe o družbenikih in njihovih deležih, z notarsko overjenim potrdilom, da se spremenjene določbe družbene pogodbe ujemajo s pravnomočnim sklepom o dedovanju. Vpis samostojnega podjetnika posameznika v poslovni register se izvede na podlagi njegove popolne prijave. V primeru nepopolne prijave ga upravljavec registra pozove, da v roku osmih dni dopolni prijavo. Če ta prijave ne dopolni v določenem roku, upravljavec registra prijavo s sklepom zavrže. Zoper ta sklep je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v roku osmih dni od vročitve sklepa.

Vpis v ostale registre:

- register transakcijskih računov (vpis transakcijskih računov)
- register KDD (nematerializirani vrednostni papirji)
- evidenca E-RISK (orožje, vozila)
- vpisnik morskih čolnov
- register zrakoplovov
- baza avtorjev in avtorskih del, Evidenca pravic in nadomestil iz naslova reproduciranja avtorskih del, Register zavarovanih avtorskih del, Register avdiovizualnih del,
- pokojninske dajatve

3 Kateri so učinki vpisa stvarnih pravic?

Vpis v zemljiško knjigo:

Vpis stvarnih pravic na nepremičnini v zemljiški knjigi ureja Zakon o zemljiški knjigi (Uradni list RS, št. [58/03](#), [37/08](#) – ZST-1, [45/08](#), [28/09](#), [25/11](#) in [14/15](#) – ZUUJFO).

Učinek *vpisa stvarne pravice na nepremičnini v zemljiški knjigi* na podlagi sklepa o dedovanju je deklaratoren, saj je dedič pridobil lastninsko pravico v trenutku smrti zapustnika.

Vpis v zemljiško knjigo ima publicitetni učinek. To pomeni, da če je pravica vpisana v zemljiško knjigo, se nihče ne more sklicevati, da tega ni poznal.

Velja tudi načelo zaupanja v zemljiško knjigo. Domneva se, da je upravičenec (lastnik) tisti, ki je vpisan v zemljiško knjigo.

Vpis v poslovni register:

Postopek vpisa enot poslovnega registra v poslovni register ureja Zakon o poslovnem registru (Uradni list RS, št. [49/06](#), [33/07](#) – ZSReg-B in [19/15](#)). Vpis v Poslovni register je le deklaratorne narave, saj dedič statusa družbenika ne pridobi šele z vpisom v Sodni register, ker zapustnikova zapuščina, torej tudi poslovni delež, preide po samem zakonu na njegove dediče v trenutku zapustnikove smrti.

Vpis v ostale registre:

V Register transakcijskih računov:

Register transakcijskih računov (RTR) je enotna informatizirana baza podatkov o transakcijskih računih in o njihovih imetnikih transakcijskih računov poslovnih subjektov in fizičnih oseb. Ko oseba postane imetnik transakcijskega računa (TR), se podatek o njegovem TR vpiše v register.

V Register nematerializiranih vrednostnih papirjev:

Imetnik pridobi nematerializirani vrednostni papir, ko se ta vpiše na njegov račun v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev.

V Evidenco E-RISK, v Vpisnik morskih čolnov in v Register zrakoplovov:

Evidenca registriranih vozil vsebuje vse podatke o posameznem vozilu, ki morajo biti navedeni na prometnem dovoljenju, njegovi registraciji, izdanem prometnem dovoljenju, lastniku vozila ali osebi, na katero je vozilo registrirano, tehničnih pregledih, obveznem zavarovanju in druge podatke. Vpis v evidenco registriranih vozil nima publicitetnega učinka, saj ta evidenca ni javna knjiga. Enako

velja za evidence o civilnem orožju (upravne enote vodijo evidenco o izdanih orožnih listinah, Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, pa vodi centralno evidenco izdanih orožnih listin, evidenco izdanih dovoljenj trgovcem z orožjem in upravljavcem streljišč). Nasprotno pa ima vpis v Vpisnik morskih čolnov in v Register zrakoplovov publicitetni učinek.

V Register zavarovanih avtorskih del:

Vpis učinkuje tako, da dokler se ne dokaže nasprotno, se šteje, da ustrezne pravice na registriranih delih obstajajo in da pripadajo tisti osebi, ki je v registru označena kot njen imetnik. Register je javen.

V matično evidenco o zavarovancih in uživalcih pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja:

Matična evidenca zavarovancev obsega: matično evidenco uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, matično evidenco o izplačilih prejemkov, register zavezancev in evidenco o podanih izvedenskih mnenjih. V zakonu, ki ureja matično evidenco, ni določeno, da bi bila ta javna knjiga in bil imel vpis vanjo publicitetni učinek.

4 Ali obstajajo posebna pravila in postopki za prilagoditev stvarne pravice, do katere je oseba upravičena po pravu, ki se uporablja za dedovanje, pravo države članice, v kateri oseba to pravico uveljavlja, pa takšne stvarne pravice ne pozna?

Posebna pravila ali postopek za prilagoditev stvarne pravice v nacionalnem pravu ne obstajajo.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 28/03/2019